

Konklusionsreferat fra

Møde i Det Sydslesvigske Samråd

Mandag den 18. januar 2021 kl. 18.30 - videomøde

- Til stede:**
- Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig (DCB)**
v/ Christian Jürgensen, Bjarne Truelsen og Jens M. Henriksen
  - Dansk Kirke i Sydslesvig (DKS)**
v/ Hasse Neldeberg Jørgensen, Jochen Arndt og Jytte Nickelsen
  - Dansk Skoleforening for Sydslesvig (Skolef.)**
v/ Udo Jessen, Andrea Heimrath og Lars Kofoed-Jensen
  - Dansk Sundhedstjeneste for Sydslesvig (DS)**
v/ Randi Kuhnt og Tom Petersen
  - Friisk Foriining (Friiske)**
v/ Bahne Bahnsen og Ilwe Boysen
  - Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger (SdU)**
v/ Kirstin Asmussen, Anja Otten og Anders Kring
  - Sydslesvigsk Forening (SSF)**
v/ Gitte Hougaard-Werner, Steen Schröder og Jens A. Christiansen
  - Organisationer tilsluttet Sydslesvigsk Forening (De tilsluttede)**
v/ Henry Bohm
  - Sydslesvigsk Vælgerforening (SSW)**
v/ Flemming Meyer, Sybilla Nitsch og Martin Lorenzen
  - Grænseforeningen (GF)**
v/ Peter Skov-Jakobsen og Knud-Erik Therkelsen
- Gæster:** Kim Andersen (Dansk Generalkonsulat), Jørgen Møllekær (FLA), Camilla Sørensen (FLA) og Rasmus Meyer (SSF)
- Afbud:** Tinne Virgils (DS)
- Referat:** Jens A. Christiansen og Tine Andresen (SSF)

Dagsorden:

1. Valg af ordstyrer.
2. Godkendelse af konklusionsreferat fra den 26. oktober 2020.
3. Fastlæggelse af den endelige dagsorden.
4. Meddelelser.
5. Valg af Samrådets formand og næstformand.
6. Status på effektiviserings- og organisationsmuligheder i Sydslesvig.
7. Hilsen ved Grænseforeningens nyvalgte formand, Peter Skov-Jakobsen.
8. Spørgetid.
9. Eventuelt.
10. Lukket møde.

Mødet gennemføres som videomøde på grund af Corona-pandemiens restriktioner. Alle medlemmer har fået tilsendt et link til mødet, der holdes via Microsoft Teams.

Formand Christian Jürgensen byder velkommen og meddeler, hvem der har meldt afbud.

1. Valg af ordstyrer

Jens A. Christiansen vælges som ordstyrer.

2. Godkendelse af konklusionsreferat fra den 26. oktober 2020

Konklusionsreferatet godkendes uden bemærkninger.

3. Fastlæggelse af den endelige dagsorden

Skolef., Udo Jessen ønsker at få taget dagsordenspunkt 5 af dagsordenen, da man anser forløbet op til valget til formands- og næstformandsposten i Samrådet som uacceptabelt. Baggrunden for denne påstand er, at Skoleforeningens kandidat (Hasse Neldeberg Jørgensen, provst for Dansk Kirke i Sydslesvig) forud for mødet er blevet gjort opmærksom på, at det måske er lidt uheldigt, at han som "ikke folkevalgt" stiller op som formand for Samrådet, hvorpå han har trukket sit kandidatur tilbage. Desuden ønsker man stemmesedlen til det skriftlige valg ændret, så der er 3 valgmuligheder (ja/nej/afholdelse) i stedet for de 2 muligheder, der var på den udsendte (ja/afholdelse).

Hasse Neldeberg Jørgensen trak sit kandidatur tilbage i et brev, der blev sendt ud til Samrådets medlemmer den 13. januar 2021. (Sekretariatet, 22.01.2021)

Herpå udfolder der sig en længere diskussion blandt medlemmerne. SSW, Flemming Meyer er rystet og vil gerne kunne træffe en afgørelse om formandsposten på aftenens møde. SSF, Steen Schröder har været med til at udforme stemmesedlen, der ikke er blevet til på en ond baggrund. Han gør desuden opmærksom på, at Samrådet altid har haft en underforstået aftale om, at det kun er de medlemsbårne foreninger, der skal stille en formand. Skolef., Lars Kofoed-Jensen forklarer, at man ikke nærer mistillid til SSFs kandidat til formandsposten (Gitte Hougaard-Werner), men – netop på baggrund af strukturdebatten – ønsker man sig en kandidat fra en mindre "berørt" forening/organisation. SSW, Flemming Meyer kunne godt tænke sig at høre, hvad der helt konkret er blevet talt om med Hasse Neldeberg Jørgensen. Desuden spørger han Skoleforeningen, om han så heller ikke kan blive formand, da han selvfølgelig heller ikke ville være "neutral" på posten? SSFs kandidat, Gitte Hougaard-Werner synes det er en ubehagelig situation, men vil ikke trække sit kandidatur tilbage. Hun ønsker at samle Samrådet og ville ønske sig, at Hasse Neldeberg Jørgensen havde stillet

op. Desuden synes hun, at det er betænkeligt, at man åbenbart ikke vil have en SSF-kandidat.

Nogle synes man skal drøfte punktet på det næste møde, andre foreslår at tale videre om det på det lukkede møde. Derfor bliver man enig om at stemme om, om punktet skal tages af aftenens dagsorden eller ej.

➤ **Konklusion:**

Der er 9 stemmeberettigede organisationer. 5 af dem (DCB, SdU, SSF, SSW og De tilsluttede) stemmer imod, at det bliver taget af dagordenen – 4 af dem (DKS, Skolef., DS og Friiske) stemmer for. Resultatet af afstemningen fører derfor til, at dagsordenen følges.

4. Meddelelser

SSF, Gitte Hougaard-Werner:

- SSF har ved udgangen af det gamle år med glæde modtaget en stor gave: Den finansielle ramme til opførelse af et nyt Danevirke-Museum faldt på plads. Byggeriet af et moderne og enestående museum er nu sikret. Visionen skal omsættes.

Minority Safepack Initiative

SSF, Jens A. Christiansen:

- Borgerinitiativet er blevet afvist. EU Kommissionen støtter ikke kendelsen fra den europæiske domstol. Det er uacceptabelt, hvordan borgerinitiativet bliver behandlet, derfor bliver der arbejdet videre på sagen i bl.a. Mindretalsrådet og FUEN.

Friiske, Bahne Bahnen:

- FUEN har arbejdet hårdt på borgerinitiativet. EU har tabt, men man må ikke give op! Også Danmark opleves som skuffende i denne sammenhæng.

SSW, Flemming Meyer:

- Det er bittert, men man SKAL gå videre med det. Der er for mange mindretal, der kræver en hjælpende hånd. Man skal gennemgå rapporten punkt for punkt. SSW kan som medlem af EVA også tage emnet op dér.
- Også i det danske mindretal skal der jævnlige kæmpes for ligestilling, selvom der er noget at glæde sig over i forbindelse med renoveringen af Engelsby-Centret, der har fået bevilliget 300.000 euro af landet.

5. Valg af Samrådets formand og næstformand

Til punktet foreligger bilag.

Gitte Hougaard-Werner (SSF) er den eneste kandidat til formandsposten. Christian Jürgensen (DCB) er den eneste kandidat til næstformandsposten. Der kommer ikke andre forslag. Der ønskes skriftligt valg.

➤ **Konklusion:**

Der sendes en ny stemmeseddel ud til Samrådets medlemmer den 19.01.2021. Stemmesedlen skal være sekretariatet i hænde senest den 20.01.2021 kl. 24:00. Valgresultatet meddeles det sydslesvigske Samråd torsdag den 21.01.2021.

Valgresultatet blev som følger:

Gitte Hougaard-Werner blev valgt til ny formand for Samrådet med 4 "ja"-stemmer, 2 "nej"-stemmer og 3 afholdelser.

Christian Jürgensen blev valgt til ny næstformand for Samrådet med 7 "ja"-stemmer og 2 "nej"-stemmer.

Tidsfristen for aflevering af stemmesedler fra de 9 stemmeberettigede foreninger og organisationer blev overholdt. (Sekretariatet, 22.01.2021)

6. Status på effektiviserings- og organisationsmuligheder i Sydslesvig

DCB, Jens M. Henriksen fortæller, at Biblioteket er klar til at drøfte emnet på 3 møder i foråret. Desuden foreslår han, at man allerede nu går i gang med såkaldte "samarbejds-aftaledrøftelser" organisationerne imellem – med fokus på, hvad man allerede nu kan gøre.

Grundet konsekvenserne af Corona-restriktionerne med hensyn til fysiske forsamlinger, er det meget svært at komme videre med processen. Skoleforeningen har f.eks. en helt ny bestyrelse, der blev valgt i oktober, men som – på grund af Corona – ikke har haft mulighed for at mødes endnu. Desuden er der på det administrative plan rigeligt at se til på grund af de mange ændringer som skolerne bliver konfronteret med lige p.t. Sundhedstjenesten har selvfølgelig også rigeligt at se til. Her håber man på en vis normalitet i de næste måneder og glæder sig til Samrådets arbejds møde, når fysisk fremmøde igen er muligt.

➤ **Konklusion:**

Så snart fysiske møder igen er en mulighed går man videre med emnet med eksempelvis regionale møder, fælles møder med Flensborg Avis og Samrådets planlagte arbejds møde.

Kredsen af forvaltningschefer vil allerede nu kigge på administrative projekter, der kan sættes i gang.

7. Hilsen ved Grænseforeningens nyvalgte formand, Peter Skov-Jakobsen

Kære alle

Mange tak for lykønskninger i forbindelse med mit valg til Grænseforeningens formand. Tak for den modtagelse jeg allerede har fået i Sydslesvig i forbindelse med et ganske kort besøg.

2020 nåede vi heldigvis at fejre Genforeningen og det dansk-tyske venskabsår – om end det slet ikke blev de fester, som vi havde lagt op til. Året har alligevel heldigvis bragt en fornyet viden om Danmarks historie – og der er skabt en forståelse for, at der er et dansk mindretal i Sydslesvig.

Grænseforeningens væsentligste opgave er hele tiden at gøre den danske offentlighed opmærksom på, at der er et mindretal – der er et dansk kulturelt, sprogligt, kirkeligt og politisk arbejde i Tyskland. Det hører desværre med til det moderne Danmark, at det ikke giver sig selv, at mennesker ved det.

Der er ingen grund til at hensætte sig selv i surhed over den kendsgerning – men der er grund til bare at vågne op til den kendsgerning, at mennesker ikke ved det, fordi ingen har fortalt dem om det. Derfor har vi en opgave – og det i mange sammenhænge: sproglige, politiske, kulturelle.

Det er klart, at når man gør opmærksom på mindretallet, vil der også opstå spørgsmål i den danske offentlighed. Der er intet, der er overladt til stilstand og tilbagelænethed. Der er ikke nogen offentlighed, der ikke skal lyttes til. Man kan ikke gemme sig bag ved et: sådan plejer det at være! Man kan slet ikke hævde, at det skal de ikke blande sig i!

Tillykke med bevillingen til det nye museum ved Dannevirke. Det bliver spændende og ordet storslået slår vel nærmest ikke til. Nu skal I sammen med den Slesvig-holstenske landsregering lave et væsentligt museum for fremtiden og fortiden.

Jeg glæder mig til at lytte til jeres erfaringer, glæder mig til at tage arbejdet op. Jeg kommer med stor respekt for arbejdet og for Grænselandet og ikke mindst i stor respekt for mine forgængere i embedet: Finn Slumstrup, Mette Bock og ikke mindst Jens Andresen.

Danskheden står ikke til diskussion. Den er ikke svag. Et stort tema i vores fremtid vil det naturligvis være at elske sin hjemstavn, sit land og denne kærlighed skal kunne forenes med en åben tilgang til Europa og til verden.

De sidste måneder har i den danske sammenhæng vist, at man desværre sænker fremmede blik over mindretal. Regeringen arbejder på en lovgivning om oversættelse af ikke-danske prædikener. Heldigvis er der noget der tyder på, at man i de politiske kredse er ved at være opmærksom på den smålighed, som man har givet luft.

Vi har kun god grund til at være opmærksomme på vores mindretal i Europa. Vi skal være opmærksomme gennem FUEN og i Europaparlament og over for Kommissionen. Det er dog glædeligt at såvel Margrethe Vestager som Udenrigsminister Jeppe Kofod har henvendt sig til Grænseforeningen med venlig opmærksomhed i anledning af Minority Safepack.

I mindretallet skal I lære os noget om, at der intet mistænkeligt er ved at være mindretal – I skal lære os der lever i flertal, at selvfølgelig skal man ikke hviske sit modersmål – selvfølgelig er I også brobyggere mod den anden nation, jeres stat. I ved om nogen, hvordan det er at leve med en anden kultur, et andet sprog uden at man derfor kan opfattes som illoyale statsborgere.

Det nye Europa, fremtiden vil være fyldt med mange kulturmøder – og der vil være mange bindestreger – og den der kommer for sent til denne erkendelse vil historien straffe (for nu at citere en stor europæer og russer, Gorbatjov).

Der er ingen grund til at glemme Grænseforeningens motto "For en åben danskhed" – den er der brug for!

Historien skal man kende, og man skal lade sig inspirere af den – gentages skal den ikke, for fremtiden er vi fælles om og altid på vej ind i – vi kommer med det, der forhåbentlig sætter os fri og gør os tænkende. Er der noget jeg er glad for i mit land og kultur – så er det vores opfattelse af demokratiet som et samtalende demokrati, og så er der begreberne åndsfrihed og frisind, og det kræver åbenhed og tillid. Det må være vores bidrag, hvor vi end dukker op som danske.

Tak for jeres lydhørhed – jeg glæder mig til fælles vandring!

8. Spørgetid

På grund af aftenens videomøde-format blev det meddelt i Flensborg Avis den 14.01.2021, at eventuelle spørgsmål fra offentligheden kunne stilles skriftligt til sekretariatet forlods. Sekretariatet modtog dog ingen henvendelser. Til det næste Samråds-videomøde ser man på, om der er en mulighed for at åbne for alle/gæster.

9. Eventuelt

GF, Knud-Erik Therkelsen minder om Minority Changemaker programmet på Jaruplund Højskole, som man – trods Corona – satser på at gennemføre fra den 08.03. og 13 uger frem. Grænseforeningen vil gerne have 5-6 unge fra det danske mindretal med. Hvem kunne være interesseret i det? Det vil koste 500,- euro for det 3 måneders forløb og inkluderer Folkemødet på Bornholm.

DKS, Jochen Arndt spørger Sundhedstjenesten, om de kunne oprette et Corona-testcenter og lette situationen for grænsependlerne? DS, Tom Petersen må desværre indrømme, at det er der ikke kapacitet til, da man allerede skal teste alle medarbejdere og plejehjemsbeboerne jævnlige. SSW, Martin Lorenzen kan tilføje, at problemerne var store i starten. Nu har situationen dog forbedret sig betydeligt, da SSWs samarbejde med Region Syddanmark har ført til, at der er blevet oprettet gratis testmuligheder for pendlere ved grænsen.

22.01.2021

JAC/ta